



A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e

Az ügy száma: Mfv.VIII.10.028/2023/6.

A tanács tagjai: Dr. Stark Marianna a tanács elnöke

Szelnokiné dr. Csernay Krisztina előadó bíró

Dr. Hajdu Edit bíró

Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna bíró

Dr. Tanczos Rita bíró

A felperes: felperes

cím1

A felperes képviselője: Kócsó Ügyvédi Iroda

cím2

ügyintéző: dr. Kócsó Krisztina ügyvéd.

Az alperes: alperes

cím3

Az alperes képviselője: név1 osztályvezető ügyész

A per tárgya: fegyelmi határozat hatályon kívül helyezése és sérelemdíj megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat száma:

Szegedi Ítéltábla Mf.I.40.032/2022/10.

Az elsőfokú bíróság határozata

Szegedi Törvényszék 5.M.70.030/2021/53.

Rendelkező rész

A Kúria a Szegedi Ítéltábla Mf.I.40.032/2022/10. számú ítéletét abban a részében, amelyben helybenhagyta a Szegedi Törvényszék 5.M.70.030/2021/53. számú ítéletének a sérelemdíj megfizetésére vonatkozó rendelkezését – az illetékre is kiterjedően – hatályon kívül helyezi, az elsőfokú bíróság ítélet megváltoztatja és a felperes sérelemdíj iránti keresetét elutasítja. A felperes által fizetendő elsőfokú eljárás illetékét 150.000 (százötvenezer) forintra, a másodfokú eljárás illetékét 252.193 (kettőszázötvenkettőezer-százkilencvenhárom) forintra felemeli és megállapítja, hogy az ezt meghaladó 1.350.000 (egymillió-háromszázötvenezer) forint elsőfokú és 2.511.511 (kétmillió-ötszáztizenegezezer-ötszáztizenegegy) forint fellebbezési illeték az állam terhén marad.

A jogerős ítéletet ezt meghaladóan hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy az esedékesség napjáig fizessen meg az államnak az állami adó- és vámhatóság illetékbevételei számlájára 200.000 (kettőszázezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket. Az illetékfizetési kötelezettség ezen határozat jogerőre emelkedésétől számított 60. napon esedékes. Megállapítja, hogy az ezt meghaladó 3.300.000 (hárommillió-háromszázezer) forint felülvizsgálati eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A tényállás

[1] A felperes 2002. december 1-től teljesített szolgálatot az ügyészségen. 2008. május 1-től a helység1 Városi Ügyészségen, 2008. július 1-től a helység2 Városi Ügyészségen ügyészként, e szolgálati helyen 2010. december 1-től csoportvezető ügyészként, 2012. december 1-től vezetőhelyettes ügyészként, 2016. június 1-től kirendeléssel, majd 2017. március 1-től áthelyezéssel a ... Megyei Főügyészségen (a továbbiakban: Főügyészség) a ... Csoportjában látta el a munkakörei feladatait. Havi illetménye 1.052.012 forint, ruházati költségtérítése évi 301.000 forint, cafetéria juttatása pedig évi 226.665 forint volt.

[2] A felperes a Főügyészségen jellemzően kiemelt gazdasági büntető ügyekkel foglalkozott, többek között adócsalással, költségvetési csalással, több esetben céghálózatot felölelő bünszervezetben elkövetett, több vádlottas, bonyolult ténybeli és jogi megítélésű, terjedelmes nyomozati iratanyaggal rendelkező ügyek tartoztak hozzá. Szükség esetén az élet és testi épség elleni, valamint kábítószerrel kapcsolatos ügyekkel is foglalkozott, továbbá nemzetközi vonatkozású ügyekben európai értekezleteken prezentációkat tartott. A Főügyészségen kialakult általános gyakorlat szerint a nagy terjedelmű ügyeket a gazdasági ügyeket tárgyaló ügyészek mindig az irodájukban tartották. Az ügyésznek nincs leírója, maga készíti a határozatokat, intézkedéseket. Az alperes által is elismerten a gazdasági ügyeket tárgyaló ügyészek nagyon leterheltek, a Be.-ben megállapított 30 napos ügyintézési határidőt nem vagy nehezen tudták tartani.

[3] A felperes szakmai irányítója 2020. május hónapig a főügyész-helyettesi feladatokat ellátó személy1, ezt követően személy2 mb. főügyész-helyettes volt.

[4] A Főügyészség előtt határozat1 számon folyamatban volt büntetőeljárásban a felperes a 2017. november 16-án kelt 30. sorszámú határozattal az adócsalás büntette miatt az eljárást megszüntette. Az ugyanezen a napon meghozott 31. sorszámú határozattal határozat2 számra elkülönítette a közokirat-hamisítás büntette miatt indult bűnügyet és a határozaton utasítást adott az új ügynek a határozat1 számú ügyhöz való csatolására, amelyet a lajstromban 2017. november 22-én rögzítettek, azonban a csatolás tényét a határozat1 számú ügy iratborítóján nem tüntették fel. A felperes a 2017. november 28. napján kelt határozat22. számú határozattal elrendelte a bűnügy helység2 Járási Ügyészségre történő áttételét, majd 2017. december 14-én utasítást adott az irodának a nyomozati irat meghatározott oldalainak 2 példányban történő lemásolására. A fénymásolni kért iratokat a felperes nem kapta meg, az iratban utasítást, intézkedést nem tett, az iratot ezt követően nem látta és a Bűnügyi Nyilvántartó Hivatal felé sem szolgáltatott adatot.

[5] A felperes tevékenységét személy3 alperesi ügyész a 2011. január 25. és 2018. október 30. napja közötti időszakra 15 ügyre kiterjedően vizsgálta. Ezek közé tartozott a határozat1 számú ügy is, amelyben ügyviteli hiányosságot nem észlelt, kizárólag a cselekmény minősítésére állapított meg jogalkalmazási hibát.

[6] A nyomozó hatóság 2020. július 14-én érdemi befejező intézkedés megtételére a Főügyészségre megküldte a határozat1 számú ügyben a 12 – egyként 800-1000 oldal terjedelmű – Adria dossziéból álló nyomozati iratokat. A felperes a nyomozó hatóság átiratára 2020. augusztus 7-én kézzel történő feljegyzésben rögzítette, hogy a nyomozó hatóság tájékoztatása szerint az iratkézbesítés igazolásáról szóló iratot még nem tudták megküldeni, a

30 napról való lemondásnak nincs nyoma, ezért vádemelés sem lehetséges, SS-2 kóddal kivezette, és az iratot nem tette nyilvántartásba. A vádirat tervezetét az egy hónapos határidőn túl, a fegyelmi eljárás megindítása előtt, 2020. decemberben a járványügyi rendelkezések miatt e-mailben küldte meg revízióra az osztályvezető ügyésznek, a vádindítvány ez alapján megtörtént.

[7] A felperes 2020. őszén sikeresen pályázott 2021. január 01-től kezdődő 6 hónapos időtartamú külszolgálatra, nemzetközi szakértői munkakörbe az Eurojust magyar nemzeti szekciójához.

[8] 2020. december 15-én a büntető irodavezető a mb. büntetőjogi főügyész helyettes utasítására a felperes Eurojust kiküldetése miatt irathely ellenőrzést végzett a felperesre szignált iratokat érintően, ezért az elektronikus büntető nyilvántartó rendszerből lekérte a felperes folyamatban lévő ügyeinek listáját, valamint az ott dolgozó, valamennyi ügyészre kiterjedően a csatolt ügyek listáját. Ugyanezen a napon a felperes és az irodavezető a csatolt iratok ellenőrzésekor a felperes irodájában a határozat1 számú irat legalján megtalálta a határozat2 számú iratot, amelyben kizárólag az áttételt elrendelő határozat volt, a fénymásolatok sem voltak fellelhetők, azokat akkor az irodavezető nem kereste.

[9] személy4 mb. főügyész a 2020. december 16-án kelt határozat3 számú határozatával a határozat1 és a határozat2 számú ügyekkel összefüggésben a felperessel szemben fegyelmi eljárást rendelt el hivatali kötelesség vétkes megszegése miatt.

[10] A Legfőbb Ügyész a 2020. december 22-én kelt határozat4 számú határozatával megállapította: a felperes vétkes a legfőbb ügyész, az ügyészek és más ügyészségi alkalmazottak jogállásáról és az ügyészi életpályáról szóló 2011. évi CLXIV. törvény (a továbbiakban: Üjt.) 82. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott hivatali kötelesség megszegésével megvalósított fegyelmi vétségben, ezért az Üjt. 84. § (1) bekezdése f) pontja alapján hivatalvesztés fegyelmi büntetéssel sújtotta. Ezzel egyidejűleg a felperest az állásából felfüggesztette és a fegyelmi határozat jogerőre emelkedéséig terjedő időre teljes illetménye visszatartását rendelte el. Határozatának indokolásában rögzítette, hogy a felperes a határozat1 számú ügytől elkülönített ügy áttételét követően nem intézkedett az iratoknak a helység2 Járási Ügyészség részére történő megküldéséről, az ügy iratát visszacsatoltatta, és ennek következtében az ügy büntethetősége 2020. november 28. napján elévült. Az elkülönített ügy esetében a Bünyügyi Nyilvántartó Hivatal felé történő adatszolgáltatási kötelezettségét is elmulasztotta. A határozat1 számú ügyben a nyomozó hatóságtól vádra érkezett iratok 2020. július 14-én megtörtént kiszignálását követően a vád elintézésére biztosított 30 napon túl, 2020. augusztus 18-án a felperes kivezetni rendelte az SS-2 kódot 2020. augusztus 7-ével. Az ügyet nyilvántartásba sem helyezte, ügyészi intézkedést sem tett, az ügy nem került az elintézetlenek listájára, a vádirat tervezetét 2020. december 17-ig készítette el. Rögzítette, hogy a felperes a felelősségét a meghallgatása során mindkét terhére rótt fegyelmi vétség tekintetében elismerte. Mindezen kötelezettségzségességekkel megsértette az Alaptörvény 29. cikk (1) bekezdését, az Üjt. 1. § (1) bekezdését, 7. § (1)-(2) bekezdését, valamint 16. § (1) bekezdés a) pontját, továbbá az Üjt. 153. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó, a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 52. § (1) bekezdés c) pontját, Ügyészségi Közlöny LXII. évfolyamának 12. számában közzétett, az ügyészi hivatás etikai szabályairól szóló ajánlás I/a-b) és d) pontját, valamint II/b), illetve III/b-d) pontját, így megvalósította az Üjt. 82. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző fegyelmi

vétséget. A fegyelmi büntetés kiszabásánál súlyosító körülményként értékelte, hogy a fegyelmi vétség következtében az ügyészi szervezet az alapvető kötelezettségeinek nem tehetett eleget, hasonló mulasztás miatt a felperessel szemben már sor került fegyelmi büntetés, illetve fegyelmi intézkedés alkalmazására, a felperes a cselekményét a vezetőivel fennálló bizalmi viszony megsértésével, részben vezetőit megtevesztve követte el, és a mulasztások alkalmasak voltak az ügyészi szervezet tekintélyének, megítélésének kedvezőtlen befolyásolására. Enyhítő körülményként a felperes hosszabb ideje tartó szolgálati jogviszonyát vette figyelembe.

[11] A felperes az Eurojust magyar nemzeti szekciójához való ... kiküldetéssel kapcsolatban a bérbeadóval megkötött lakásbérleti szerződés alapján 2020. december 22-én 3350 eurót átutalt. A fegyelmi határozat 2020. december 23-i kézbesítését követően azonban a szakmai fejlődését támogató nemzetközi képzésen nem vehetett részt, elállt a bérleti szerződéstől, felhívás ellenére az általa átutalt összeget a bérbeadó nem utalta vissza.

[12] A fegyelmi határozat közlésekor a felperes 18 éves ügyészi szolgálati jogviszonnyal rendelkezett, családfenntartó, 3 kiskorú (8, 6 és 3 éves) gyermeket nevelt a 4 órában dolgozó feleségével. A felperes jövedelmére támaszkodva családi házat vásároltak 15.200.000 forint kölcsön felvétele mellett, melynek havi törlesztőrésze 91.556 forint.

[13] A hivatalvesztés büntetést sokk hatásként élte meg a felperes, az élethivatásnak tekintett ügyészi munkáját egyik napról a másik napra elveszítette, a törvényi rendelkezés folytán munkát nem végezhet, jövedelme megszűnt, a vállalt fizetési kötelezettségeket nem tudták teljesíteni, anyagilag és erkölcsileg lehetetlen helyzetbe került, mindez egzisztenciális megrendülést jelentett, tartalékaikat 2022. februárjában felélték. A felperes teljesen bezárkózott, szégyenérzet gyötörte. A négy nap alatt lefolytatott fegyelmi eljárás eredményeként kiszabott büntetés karácsony előtti közlése lehetetlenné tette a család számára a zavartalan ünneplést, hetekkel később közölte a történeteket a szívbeteg édesanyjával. A kollégái, a társhatóságok előtt szakmai hírneve csorbult, addigi töretlen és anyagilag is elismert szakmai előmenetele kettétört. Az alperesi határozat, annak közlése napján délután, a felperes hozzájárulása nélkül ismertté vált az ügyészek között, híre rövid időn belül a helység2 Törvényszéken, a helység2 Járásbíróságon, Nemzeti Adó- és Vámhivatal helység3 Regionális Igazgatóságán is elterjedt.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

[14] A felperes a módosított keresetében a hivatalvesztés fegyelmi büntetés hatályon kívül helyezését, valamint azt kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 2021. január 1. napjától az ítélet jogerőre emelkedéséig havi 1.052.012 forint elmaradt illetmény, évi 301.000 forint ruházati költség térítés, évi 226.665 forint cafetéria juttatás, továbbá 6.312.076 forint végkielégítés, 3.350 euró kártérítés, 2.000.000 forint sérelemdíj és 10.520.127 forint átalány-kártérítés megfizetésére.

[15] Keresetében – többek között – arra hivatkozott, hogy a 2020. december 20-án indult fegyelmi eljárásig nem volt tudomása a határozat2 számú ügy határozat1 számú ügyszöveg történése visszacsatolásáról. A határozat1 számú ügyben a határidő mulasztást elismerte,

azonban állította, hogy az egyidejűleg fennálló több feladata mellett a közel 10 000 oldalas, rendkívül bonyolult jogi megítélésű nyomozati iratanyag áttanulmányozása a 30 napos ügyintézési határidőbe nem fért bele. Álláspontja szerint az alperes a fegyelmi büntetés kiszabásakor nem tartotta be az arányosság követelményét. Sérelemdíj iránti igényét a jóhírnevéhez és emberi méltóságához fűződő személyiségi jogainak megsértésére alapította.

[16] Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Megítélése szerint a fegyelmi büntetés a fegyelmi vétséggel arányos, annak alapjául a bűncselekmény büntethetőségének elévüléséhez fűződő mulasztás szolgált, mivel az Alaptörvény 29. cikk (1) bekezdésén alapuló állami büntetőigény érvényesítése maradt el. Elismerte, a felperes hivatalvesztés fegyelmi büntetés kiszabásakor már nem állt a korábbi fegyelmi büntetés hatálya alatt, de ezeket ennek ellenére értékelhetőnek tartotta.

[17] Nem vitatta az elmaradt havi illetmény, az évi ruházati költségtérítés a cafetéria juttatás összegét. Az átalány-kártérítés esetében két havi összeget tartott arányosnak, míg megalapozatlannak tekintette a végkielégítés iránti igényt. Véleménye szerint a fegyelmi eljárás megindítása megalapozott volt, a felperest nem alázta meg, nem sértette meg személyiségi jogait, így a felperest sérelemdíj nem illeti meg.

Az első- és másodfokú bíróság határozata

[18] A Szegedi Törvényszék az 5.M.70.030/2021/53. számú ítéletével az alperes 2020. december 22. napján kelt határozat⁴ számú határozatát megváltoztatta, a felperest megrovás fegyelmi büntetéssel sújtotta. Megállapította, hogy a felperes ügyészségi szolgálati jogviszonya az ítélet jogerőre emelkedése napján szűnik meg. Kötelezte az alperest, hogy 16.832.192 forint elmaradt „munkabér”, 301.000 forint ruházati költségtérítés, 226.665 forint cafetéria juttatás, 6.312.076 forint végkielégítés, 3350 euró kártérítés, 2.000.000 forint sérelemdíj, 10.520.127 forint átalány-kártérítés és 460.000 forint perköltség megfizetésére. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasított. Megállapította, hogy a le nem rótt 1.500.000 forint eljárási illeték az állam terhén marad.

[19] Az elsőfokú bíróság nem találta bizonyítottnak, hogy a felperes szóban adott utasítást az irodának a határozat² számú ügynek a határozat¹ számú ügghöz való visszacsatolására, az iroda 2017. december 18-án a felperes által kért aktaköteg fénymásolatát elkészítette és azt bemutatta a felperesnek. Álláspontja szerint a felperesnek hivatali kötelezettsége volt utasítást adni a lefénymásolt aktaköteggel együtt az áttett irat megküldésére, amely kötelezettségének akkor tudott volna eleget tenni, ha azt az iroda részébe bemutatja, ennek hiányában nem érzékelte, hogy az ügyben intézkedésre váró feladat van. A törvényszék értékelése szerint ezért az iroda és a felperes mulasztása együttesen eredményezte a közokirat hamisítás büntetettének elévülését. A fegyelmi eljárásban elismert határidő mulasztás kapcsán elfogadta a felperes nagy leterheltségre vonatkozó védekezését, ugyanakkor érvelése szerint azzal, hogy SS-2 kód kivezetését alkalmazta, az elintézetlen ügyek vezetői ellenőrzését akadályozta, mivel a kód szerepeltetése miatt az ügyirat nem szerepelt az elintézetlen ügyek listájában.

[20] A fegyelmi eljárásban kiszabott büntetés arányossága körében értékelte, hogy a fegyelmi meghallgatáskor a felperes a fegyelmi vétségét azért ismerte el, hogy 2021. január 1.

napjától az Eurojust magyar nemzeti szekció ... kiküldetésén részt tudjon venni, a fegyelmi eljárást az Üjt. 86. § (2) bekezdésében meghatározott 60 nap helyett 4 nap alatt folytatták le, a fegyelmi eljárásban feltételezésen alapuló nyilatkozatokat fogadtak el, nem tárták fel teljeskörűen a tényállást, valamint a felperes már nem állt a korábbi fegyelmi büntetés hatálya alatt. Figyelembe vette, hogy a büntetőeljárás elévülés miatti megszüntetése nem egyedi eset az alperesnél és az ezen okból indult összesen 7 fegyelmi eljárás közül csak a felperes esetében alkalmaztak hivatalvesztést. Utalt arra is, hogy az alperes nem vette figyelembe, hogy a felperes 2019 júliusi minősítése a szakmai munkáját és felkészültségét megfelelőnek tartotta, amelyhez kapcsolódóan az alperes két főosztálya által lefolytatott vizsgálat szerint is a felperes valamennyi vizsgált intézkedése törvényes, megalapozott, szakszerű volt és a határidőket maradéktalanul betartott. Mindezek alapján arra a következtetésre jutott, hogy a felperes terhére rótt fegyelmi vétséggel nem állt arányban a kiszabott fegyelmi büntetés, ezért azt enyhítette, amelynek eredményeképp az alperes jogellenesen szüntette meg a felperes ügyészségi szolgálati jogviszonyát.

[21] A felperes elmaradt illetményét, elmaradt ruházati költségterítését és az elmaradt cafetéria juttatást az ítélethozatalig esedékessé vált összegekben állapította meg, míg az alperest 6 havi végkielégítés megfizetésére kötelezte az Üjt. 42. § (1) bekezdése, a (2) bekezdés f) pontja és 43. § (1) bekezdése alapján. Megalapozottnak tartotta a felperes 10 havi illetményének megfelelő átalány-kártérítési igényét is, mivel az ügyészi szolgálati jogviszonya 18 évig állt fenn, munkáját többször minősítették, kiválóan megfelelt, megfelelő minősítéseket kapott, szakmai munkáját illetően túlnyomórészt kifogás nem merült fel, az ügyészi szervezetben ismert volt, a nemzetközi ügyekben az ügyészség képviselőjeként európai értekezleteken prezentációt tartott és a fegyelmi ügye a szakmai karrierjét törte ketté. Nem fogadta el az alperes arra való hivatkozását a 3350 euró összegű kártérítési igény kapcsán, hogy a felperes maga vállalta a lakhatási költség viselését, ugyanis a kár azzal érte a felperest, hogy a ... kiküldetésén nem vehetett részt.

[22] A sérelemdíj iránti igény alapjaként a felperes jóhírnevéhez fűződő személyiségi joga és az emberi méltósága sérelmét állapította meg. A jóhírnevet sértőnek azt tekintette, hogy az alperes nem járt el kellő körültekintéssel, mivel a felperessel történtek, a fegyelmi határozatban foglaltak a személyügyi nyilvántartást kezelő titkárságról nyilvánosságra kerültek a Főügyészség ügyészségi alkalmazottai között rövid időn belül, majd 2021. január 4-ére a helység2 Törvényszéken, a helység2 Járásbíróságon is. Ezen személyek körében így az a képzet alakult ki, hogy a felperes szakmailag alkalmatlan volt az ügyészi hivatás ellátására. A törvényszék álláspontja szerint a felperes emberi méltósága pedig azzal sérült, hogy az ügyészi jogviszonyt megszüntető jogellenes döntés a mindennapi életben is hátrányosan érintette, a társadalmi megbecsüléssel is járó, élethivatásának tekintett ügyészi munkát, az ehhez kapcsolódó anyagi és erkölcsi biztonságát egyik napról a másikra elvesztette. A sérelemdíj összegének meghatározásakor figyelembe vette, hogy egy nem jogerős munkáltatói intézkedés nem válhatott volna széleskörben ismertté, az alperes a fegyelmi büntetés kiszabását nem kétséget kizáróan bizonyított tényállás alapján alkalmazta. Mérlegelte, hogy az alperesnél nem egyedi eset a bűncselekmény büntethetőségének ügyészi szakban történő elévülése, amely miatt kizárólag a felperessel szemben alkalmazták a legszigorúbb fegyelmi büntetést. Rámutatott arra is, hogy közismert tény, miszerint a munkavégzésre irányuló jogviszony hirtelen és váratlan bekövetkezett megszűnése, azaz a családfenntartói szerep elvesztése súlyos lelki traumát okoz, amelyhez hozzájárult az is, hogy törvényi rendelkezés folytán a felperes jövedelemszerző tevékenységet nem végezhet, amely által anyagilag és egzisztenciálisan ellehetetlenített helyzetbe került. Értékelte azt is, hogy a

felperes családi életében kiemelt helyett kapott a három gyermek nevelése, ezért a felesége 4 órában dolgozott, amelyet feladni kényszerült a munkáltató jogellenes döntése folytán és a közös bevételre alapított családi költségvetésbe befolyó egyszemélyi jövedelme nem biztosítja a család megélhetését.

[23] Az alperes fellebbezése és a felperes csatlakozó fellebbezése alapján eljáró Szegedi Ítéltábla az Mf.I.40.032/2022/10. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, megfellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatta és az elmaradt „munkabér” összegét 22.372.788 forintra felemelte, a kártérítés összegét 1675 euróra leszállította. Mellőzte az alperes 2020. december 22. napján kelt határozat⁵ számú határozatának megváltoztatására és megrovás fegyelmi büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezését. Az állam terhén maradó illeték összegét 1.470.000 forintra leszállította és kötelezte a felperest 30.000 forint elsőfokú eljárási illeték megfizetésére. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Kötelezte a felperest felhívásra 92.193 forint fellebbezési eljárási illeték megfizetésére és megállapította, hogy a 2.671.511 forint fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

[24] A másodfokú bíróság ítéletének indokolása szerint az alperes a fellebbezésében alappal kifogásolta az elsőfokú bíróság tényállásának hiányosságát, azt, hogy nem tartalmazza a határozat² számú ügy esetében a Bünyügyi Nyilvántartó Hivatal felé történő adatszolgáltatási kötelezettség elmulasztását. Ez a körülmény a fegyelmi eljárás alapját képezte, a fegyelmi határozat is megállapította, ezért az adatszolgáltatási kötelezettség elmulasztásának ténye a Pp. 266. § (1) bekezdése alapján megállapítható volt, azt a tényállásban fel kell tüntetni.

[25] Az alperes a fellebbezésében megalapozottan hivatkozott arra is, hogy az elsőfokú ítélet tényállása iratellenesen nem tartalmazza, hogy az elkülönítést követően a határozat² számú ügynek a határozat¹ számú ügghöz való csatolására utasítást adott a felperes. Az eljárás során az alperes 29. sorszám alatt benyújtotta az elkülönítésről rendelkező határozatot, amelynek hátoldalán megtalálható a csatolásra vonatkozó utasítás. Mindezek alapján az ítéltábla a tényállást azzal módosította, hogy a határozat² számú büntetőeljárásban az áttételt követően a felperes a Bünyügyi Nyilvántartó Hivatalhoz való adatszolgáltatást nem teljesítette, és az ügyben írásban utasítást adott a határozat¹ számú ügghöz való csatolásra.

[26] A törvényszék megállapította a felperes mulasztását az elkülönített büntetőeljárás tárgyát képező bűncselekmény elévülése kapcsán, mivel nem adott utasítást az áttett irat megküldésére, A felperes terhére rótt a ügyintézési határidő elmulasztását, továbbá azt is, hogy az SS-2 kód kivezetésével akadályozta az elintézetlen ügyek vezetői ellenőrzését. Emellett nem tett eleget a Bünyügyi Nyilvántartó Hivatal felé az adatszolgáltatási kötelezettségének sem, vagyis hivatali kötelezettségeit vétkeesen megszegte, azaz az Üjt. 82. § (1) bekezdés a) pontja alapján fegyelmi vétséget követett el.

[27] A másodfokú bíróság ugyanakkor nem értett egyet az alperesnek a kiszabott fegyelmi büntetés arányosságára vonatkozó érvelésével. Kifejtette, hogy az Üjt. 84. § (4) bekezdése pontosan meghatározza azokat a mérlegelendő szempontokat – a kötelezettségszegés súlyát, következményeit és a vétkesség fokát -, amelyet figyelembe kell venni a fegyelmi büntetés kiszabásakor. Ebből következően nem tartoznak a figyelembe vehető körülmények közé a fegyelmi eljárás lefolytatásának körülményei, a beismerés, a felperes korábbi minősítései,

valamint az sem, hogy évente az ügyészi szakban összesen hány bűncselekmény évül el. A jogszabályhely arra sem tartalmaz utalást, hogy figyelemmel kell lenni a felperessel szemben korábban kiszabott fegyelmi büntetésre. Ilyen jogkövetkezmenyt az Üjt. 96. § (2) bekezdés sem állapít meg. Olyan fegyelmi büntetés, amelynek hatálya alatt az ügyész már nem áll, nem vehető figyelembe.

[28] Az ítélet tábla a kötelezettség súlya és következménye körében értékelte, hogy az áttételre vonatkozó utasítás elmulasztása miatt egy bűncselekmény büntethetősége elévült, az állam büntetőjogi igényérvényesítése elenyészett, ugyanakkor a mulasztás egy kisebb súlyú, már az elkülönítéskor is mintegy 7 éve elkövetett bűncselekmény elévülését eredményezte. A kötelezettségzegések csekélyebb súlyára utalt az is, hogy hasonló fegyelmi vétségek esetében 2011. év óta az alperes nem szabott ki hivatalvesztés fegyelmi büntetést, tehát maga sem értékelte az elmúlt évtizedben egyetlen esetben sem olyannak a bűncselekmény ügyészi kötelezettségzegéséből eredő elévülését, amely a legsúlyosabb fegyelmi büntetés kiszabását indokolta volna. A vádirat hat hónap időtartamú késedelmes elkészítése jelentősen nem hátráltatta a büntetőeljárás folytatását és a vádirat tervezetét a fegyelmi eljárás kezdetének időpontjára a felperes már elkészítette. A Bűnügyi Nyilvántartó Hivatalba való adatszolgáltatás érdemben hátrányos jogkövetkezmennyel nem járt, ennek kapcsán az alperes a fegyelmi határozatban súlyosító körülményt nem is vett figyelembe.

[29] A másodfokú bíróság a vétkesség vizsgálata során hangsúlyozta, hogy a fegyelmi határozat sem állapította meg a felperes szándékos kötelezettségzegését, a gondatlanságon belül pedig azt értékelte, hogy a felperes a büntető ügy előadójaként önállóan volt köteles az ügyészi feladatokat elvégezni. Az elkülönített büntetőügy áttétele teljesítésének elmulasztásában ugyanakkor közrehatott az irodai tisztviselők mulasztása is. Az iratokban csupán a fénymásolatok elkészítésének van nyoma, annak nincs, hogy azokat a felperesnek bemutatták volna. A vádirat tervezetének késedelmes elkészítésében pedig közrehatott a felperes leterheltsége és az, hogy a felperes által intézett ügyek esetében a 30 napos ügyintézési határidő nem vagy nehezen volt tartható. Lényegesnek tartotta az ítélet tábla azt is, hogy mindkét mulasztás vezetői ellenőrzéssel kiküszöbölhető lett volna. Mindezen körülményeket értékelve a másodfokú bíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy az alperes által kiszabott hivatalvesztés fegyelmi büntetés nem volt arányos a felperes által elkövetett fegyelmi vétségek súlyával, következményeivel és a felperes vétkességével, vagyis az ügyészségi szolgálati jogviszony megszüntetése jogellenes volt. Nem volt szükséges azonban rendelkezni az elsőfokú bíróságnak a fegyelmi büntetés enyhítéséről, figyelemmel az Üjt. 43. § (4) bekezdésére.

[30] A másodfokú bíróság a felperes csatlakozó fellebbezése alapján az abban foglalt keresetváltoztatásra figyelemmel az elmaradt illetmény összegét az eltelt időszakot is figyelembe véve 22.372.788 forintba felemelte. Alaptalannak ítélete ugyanakkor az alperes általán-kártérítés csökkentésére irányuló fellebbezési érvelését, ugyanakkor részben megalapozottan kifogásolta az elsőfokú ítélet szerinti vagyoni kártérítés összegét.

[31] A másodfokú bíróság alaptalannak találta az alperes sérelemdíj körében előterjesztett fellebbezési érvelését is. Az ítélet tábla a személyiségi jogsértést az ügyészi szolgálati jogviszony jogellenes megszüntetése miatt tartotta megalapozottnak, ezért az összeg meghatározásakor nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy a fegyelmi eljárásban a bizonyítás mennyire volt alapos, mivel az nem befolyásolta a kiszabott büntetés

aránytalanságát. Értékelt, hogy a szolgálati viszony megszűnését eredményező legszigorúbb büntetés alaptalan alkalmazása súlyos jogsértés és annak jelentős a felperesre gyakorolt hátrányos hatása is.

A felülvizsgálati kérelem és felülvizsgálati ellenkérelem

[32] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős ítélet elsőfokú bíróság ítéletére is kiterjedő hatályon kívül helyezését és a felperes keresetének elutasítását, másodlagosan a jogerős ítélet elsőfokú bíróság ítéletére is kiterjedő, a sérelemdíj megfizetésére kötelező rendelkezésének hatályon kívül helyezését, a sérelemdíj iránti kereset elutasítását, avagy annak mérséklését kérte.

[33] Álláspontja szerint a jogerős ítélet az Alaptörvény 28. cikkébe és 29. cikk (1) bekezdésébe, a Pp. 1. § (2) bekezdésébe és 2. § (2) bekezdésébe, 279. § (1) bekezdésébe, a 342. § (1) és (3) bekezdésébe, valamint 346. § (5) bekezdésébe, továbbá a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:43. §-ának b) pontjába, 2:52 § (2) és (3) bekezdéseibe, valamint az Üjt. 43. § (1) bekezdés c) pontjába, 84. § (4) bekezdésébe, 106. § (2) bekezdés b) pontjába és 153. § (2) bekezdésének a) pontjába ütközően jogszabálysértő.

[34] A felülvizsgálati érvelés szerint a fegyelmi büntetés kiszabása a fegyelmi jogkör gyakorló, illetőleg a legfőbb ügyész mérlegelési jogkörébe tartozó döntés, ezért az Üjt. 106. § (2) bekezdés b) pontja szerint ellene jogvita nem kezdeményezhető, kivéve ha a munkáltatói jogkör gyakorlója a döntésének kialakítására irányadó szabályokat megsértette, amely a perbeli esetben nem állapítható meg. Az Üjt. szabályozásából nem következik, hogy amennyiben a fegyelmi büntetés aránytalan, akkor az egyben jogellenes is. Az Üjt. csupán arról rendelkezik, hogy a jogellenes szolgálati jogviszony megszüntetése esetén az ügyész kérheti az eredeti munkakörébe történő továbbfoglalkoztatását abban az esetben, ha a bíróság álláspontja szerint a hivatalvesztés aránytalan. Az Alaptörvény 28. cikke és 29. cikk (1) bekezdéséből és a józan észnek megfelelő értelmezésből az következik, hogy a legfőbb ügyész mérlegelési jogkörébe tartozik, hogy az állam kizárólagos büntetőigénye érvényesítésének elenyészésével, valamint a vádirat törvényi határidőt követően hat hónappal később történő elkészítésével mely fegyelmi szankció áll arányban.

[35] Az alperes érvelése szerint a másodfokú bíróság álláspontjával szemben az Üjt. 84. §-ában meghatározott, a fegyelmi büntetés kiszabásánál értékelendő szempontok nem jelentenek kizárólagosságot, nem zárják ki egyéb körülmények figyelembevételét. A hivatkozott rendelkezés a munkáltató és az eljáró jogalkalmazó számára is azt a kötelezettséget jelenti, hogy a fegyelmi büntetés kiszabása során figyelembe veendő valamennyi alanyi és tárgyi tényt felderítsék és a jogkövetkezmények alkalmazásakor értékeljék. Ennek megfelelően a fegyelmi büntetés kiszabásakor a munkáltatói jogkör gyakorlója értékelt, hogy az ügyészi szervezet az alapvető törvényi kötelezettségének nem tehetett eleget, a felperessel szemben hasonló mulasztások miatt már sor került fegyelmi büntetés kiszabására, továbbá, hogy a felperes a cselekményét a vezetőivel fennálló bizalmi viszony megsértésével, részben vezetőit megtevesztve követte el.

[36] Az alperes elismerte, hogy a korábbi fegyelmi büntetés hatályának lejártával azt a nyilvántartásból törölni kell és az Üjt. 96. § (2) bekezdése alapján az ügyészségi alkalmazott a hátrányos következmények alól mentesül. Álláspontja szerint azonban egy újabb fegyelmi vétség vétkes elkövetése esetén, az újabb szankció alkalmazásakor a munkáltató nem tekintheti úgy mintha egy olyan ügyész magatartását kellene megítélnie, aki korábban minden esetben kifogástalanul látta el a munkaköri feladatait. Hangsúlyozta, hogy a fegyelmi büntetés kiszabásakor nyomatékkal kellett figyelembe venni azt a tényt, hogy a felperes mulasztása következtében már korábban is bekövetkezett a bűncselekmény elévülése. A felperes által jelen ügyben ismételt elkövetett fegyelmi vétségek súlya és a munkavállaló hosszabb időszakon át, több esetben tanúsított kifogásolható magatartásával kizárólag a legsúlyosabb fegyelmi büntetés kiszabása állt arányban.

[37] Álláspontja szerint az alapvető, garanciális jellegű szakmai szabályok megszegése jelentős kötelezettségszegés, az ügyészi szervezet tagjai tevékenységüket ezen szabályok mentén, azok betartásával végzik. Ekként az előírásoknak megfelelő bármely, jelen ügyben az irodának szóló utasítás adásáért kizárólag az ügyész a felelős. Ez alól a felperest részben sem mentesíti, hogy nagy leterheltséggel látta el a munkáját, mert az eljárás során meghallgatott tanúk vallomása igazolta, hogy a felperes valamennyi ügyész kollégája rendkívül jelentős munkateherrel dolgozott és a felperes nem is tartozott a legleterheltebb ügyészek közé. Kiemelte, hogy a felperes mulasztása folytán egy közokirat hamisítás büntette miatt indult bűnügyben évült el a cselekmény büntethetősége, amely 3 évig terjedő szabadásvesztéssel büntetendő.

[38] Az alperes álláspontja szerint a jogerős ítélet a Pp. 279. § (1) bekezdését, a Pp. 346. § (5) bekezdését és az Üjt. 84. § (4) bekezdését is sérti. A jogerős ítélet iratellenes indokolásával szemben az alperes 22. sorszám alatt csatolt beadványából megállapítható, hogy büntetőügyben bekövetkezett elévülés okán 2011. és 2020. között 7 esetben indult fegyelmi eljárás 8 ügyészségi alkalmazottal szemben. Ezen eljárásokban 3 írásbeli figyelmeztetés, 2 megrovás, 1 fizetési fokozattal visszavetés, 1 elbocsátás és 1 hivatalvesztés kiszabására került sor. A statisztikai adatokból levonható következtetés szerint tehát az alperes nem csak a felperessel szemben alkalmazta a legsúlyosabb fegyelmi büntetést, hanem 1, nem ügyész ügyészségi alkalmazottal szemben is. Az adatok ugyanakkor önmagukban – az elkövetés körülményeinek vizsgálata nélkül – nem lehettek irányadók a perbeli eset megítélésénél. A jogerős ítélet értékelése ezért sérti az Üjt. 84. § (4) bekezdésében foglaltakat, mert a felperesi kötelezettségszegésekhez nem kapcsolódó körülményeket a javára értékelte.

[39] Az alperes érvelése szerint a másodfokú bíróság akkor, amikor a felperes magatartását csupán gondatlannak minősítette, nem értékelte azt a körülményt, hogy a határozatl számú ügyben a felperes kifejezett utasítása alapján került sor az SS-2 kód kivezetésére, amellyel a vezetőivel fennálló bizalmi viszonyt is megsértette, a vezetői ellenőrzést megnehezítette. Nem értett egyet a jogerős ítélet azon érvelésével sem, hogy a vádirat 6 hónappal későbbi elkészítése jelentősen nem hátráltatta a büntetőeljárás lefolytatását, mivel ez a mulasztás a büntetőeljárások lefolytatására vonatkozó, az Ütv. 17. § (3) bekezdésben foglalt rendelkezést sértette.

[40] Az alperes másodlagos felülvizsgálati kérelme körében utalt arra, hogy a hatályos perjogi szabályok alapján a bíróság nem csak a felek kérelmeihez, de a felek által megjelölt

jogcímhez is kötve van. Ez a kötöttség az eljárás során mindvégig, így a perorvoslati eljárásokban is érvényesül. A bíróságnak és a peres feleknek a perfelvétel során kell tisztázniuk, hogy a fél milyen tények alapján milyen jogot állít. Mindezekkel szemben a másodfokú bíróság az indoklás [67] pontjában a sérelemdíjat a magánélet nyugalmát biztosító jog sérelme miatt ítélte meg annak ellenére, hogy a felperes a perfelvételi nyilatkozataiban az emberi méltóság, a becsület és a jóhírnév megsértésére hivatkozott. A másodfokú bíróság a kérelemhez és a jogcímhez kötöttség elvének sérelmével túlterjeszkedett a felperes kereseti kérelmén azzal, hogy olyan személyiségi jogsértési jogcímet állapított meg, amire a felperes nem hivatkozott. Ezen eljárási szabálysértés az ügy érdemére lényeges módon kihatott, mivel alperes az eljárásban a magánélet sérelme vonatkozásában nem terjeszthette elő a védekezését, a döntés ebben a részében ún. „meglepetés ítélet”. Az alperestől nem volt elvárható, hogy valamennyi, az emberi méltóságból, mint a személyiségi jogok anyajogából levezethető személyiségi jog vonatkozásában terjesszen elő védekezést, így a magánélet megsértésének cáfolatára csupán jelen beadványában volt először lehetősége.

[41] Az alperes álláspontja szerint fogalmilag is kizárt a hivatali étellel összefüggő fegyelmi eljárással vagy büntetéssel a magánéletbe történő önkényes beavatkozás, mivel a magánélet elkülönül a hivatali élettől. Az alperesi magatartás nem a felperes magánéletét célozta, éppen ellenkezőleg, a hivatali életére irányult és nem minősült a felperes magánéletébe való önkényes beavatkozásnak. Az önkényesség indokaként megjelölt aránytalan fegyelmi büntetés pedig jogszabálysértő.

[42] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában történő fenntartását és az alperes felülvizsgálati eljárási költségben való marasztalását kérte.

[43] Álláspontja szerint az alperes felülvizsgálati kérelme alapvetően az első-és másodfokú bíróság egybehangzó bírói mérlegelését támadja, ugyanakkor a Kúria gyakorlata szerint felülmérlegelésre csak kivételesen van lehetőség.

[44] A felperes kifejtette, hogy a munkáltatói jogkörgyakorló mérlegelése felülvizsgálatát kizáró alperesi érvelés ellentétes az Üjt. tételes jogi rendelkezéseivel, a törvény szellemével, valamint a munkavállalói jogok Alaptörvényben és nemzetközi jogi egyezményekben garantált követelményével, amelyre az alperes a megelőző eljárás során nem is hivatkozott.

[45] A perben az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy az Üjt. 84. § (4) bekezdésében foglalt szempontok alapján a kiszabott fegyelmi büntetés arányban állt az elkövetett kötelezettségzegéssel, ugyanakkor erre nézve bizonyítást sem ajánlott fel. Megjegyezte, hogy az alperes a felülvizsgálati kérelemben kizárólag súlyosító körülményekre hivatkozott, annak ellenére, hogy számos enyhítő, a felperes munkavégzését pozitív megítélését alátámasztó adat is rendelkezésre állt.

[46] Hivatkozott arra, hogy a fegyelmi előéletére vonatkozó adatok a fegyelmi határozatban sem szerepeltek, továbbá a fokozatosság és arányosság követelményét nyilvánvalóan sérti, ha a legenyhébb fegyelmi büntetést követően a legsúlyosabb szankció kiszabására kerül sor.

[47] A felperes álláspontja szerint az alperes az elsőfokú ítélet elleni fellebbezésében a sérelemdíj összegének megállapításakor figyelembe vett körülményeket, valamint a keresetben megjelölt és az elsőfokú ítéletben felhívott Ptk. 2:42. § (1) és (2) bekezdését nem vitatta. A másodfokú bíróság a jogerős ítéletében a jóhírnév megsértését nem találta megállapíthatónak, azonban az emberi méltóság megsértését önmagában olyan súlyúnak értékelte, amely megalapozta az elsőfokú bíróság sérelemdíj megállapítására vonatkozó rendelkezését.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

[48] A Kúria előrebocsátja: a felülvizsgálat a megelőző eljáráshoz kapcsolódó rendkívüli, korlátozottan igénybe vehető fellebbviteli perorvoslat, amelynek kizárólag jogszabálysértésre hivatkozásra alapítottn van helye. A felülvizsgálat funkciója a kérelmet előterjesztett fél által állított jogsérelem elbírálása és megalapozottsága esetén annak orvoslása. A Kúria kizárólag azt bírálhatja el, hogy a felülvizsgálati kérelemben előadott okból, a megjelölt jogszabályokat megsértette-e a jogerős ítélet.

[49] A felülvizsgálati kérelemnek a Pp. 413. § (1) bekezdés a) - e) pontjaiban felsorolt tartalmi kellékekkel kell rendelkeznie. A felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a jogszabályhely pontos megnevezése, amely kihatott az ügy érdemi eldöntésére, valamint annak indokai, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja [Pp. 413. § (1) bekezdés b) pont]. A Pp. 413. § (1) és (2) bekezdése értelmében – miként azokat a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szól 1/2016. (II. 15.) PK vélemény 3-7. pontja értelmezte és az eljárásjogi tárgyú elvi iránymutatásoknak az új Pp. hatálybalépése folytán történő felülvizsgálatáról szóló 1/2017. polgári jogegységi határozat szerint az új Pp. alkalmazása körében is megfelelően irányadó – a jogerős ítélet több rendelkezését támadó, avagy több egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozó felülvizsgálati kérelemnek valamennyi hivatkozás tekintetében rendelkeznie kell a törvényben meghatározott, egymással szorosan logikai és perjogi kapcsolatban álló kötelező tartalmi kellékekkel. Ellenkező esetben a tartalmilag fogyatékos felülvizsgálati kérelmet – vonatkozó részében – a Kúria nem vizsgálhatja érdemben. A tartalmilag hiányos perorvoslati kérelem nem korrigálható utóbb sem hiánypótlás elrendelésével, sem a felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél kiegészítő nyilatkozatával.

[50] A Kúria a jogerős ítéletet a fentiek figyelembevételével a Pp. 423. § (1) bekezdése alapján a joghatályosan előterjesztett felülvizsgálati kérelem keretei között, az abban konkrétan megjelölt jogszabályok tekintetében vizsgálta és ítélte meg a jogerős ítéletet.

[51] Az alperes felülvizsgálati kérelme a sérelemdíj megfizetésére irányuló rendelkezés körében megalapozott, ezt meghaladóan megalapozatlan az alábbiak szerint.

[52] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében a Pp. 413. § (2) bekezdésébe ütközően hivatkozott arra, hogy a fegyelmi büntetés kiszabásával, mint a munkáltató mérlegelési körébe tartozó döntéssel szemben nincs helye jogorvoslati kérelemnek. A megelőző eljárásban előterjesztett ellenkérelme ilyen tartalmú érvelést nem tartalmazott.

[53] A Kúria ugyanakkor rámutat arra, hogy az alperes felülvizsgálati érvelésének alaptalanságát az Üjt. 94. § (3) bekezdése, valamint az Üjt. 43. § (1) bekezdés c) pontjának beidézésével maga cáfolta, figyelemmel arra, hogy a fegyelmi határozattal szembeni jogorvoslatot az Üjt. mint garanciális jogot biztosítja az érintett ügyész számára.

[54] Minden alapot nélkülözően hivatkozott az alperes arra, hogy aránytalanság okán nem állapítható meg jogellenesség, a fegyelmi büntetés kiszabása a fegyelmi jogkör gyakorlójának mérlegelési jogkörébe tartozó döntés.

[55] Az irányadó munkaügyi gyakorlat szerint valamely, a jogviszony megszűnését eredményező egyoldalú munkáltatói intézkedés tekintetében a bíróság nemcsak azt vizsgálja, hogy történt-e kötelezettségszegés, hanem vizsgálja a vétkesség fokát, a kötelezettségszegés súlyát és az eset összes körülménye alapján von le következtetést az intézkedés jogszerűségére. Ebből következően az a kérdés, hogy a kiszabott és keresettel támadott legsúlyosabb büntetés (adott esetben hivatalvesztés) arányos-e, az intézkedés jogszerűségének megítélése körébe tartozó – munkáltatói visszaélést kizáró – garanciális kérdés. Ez egyértelműen következik az Üjt. 43. § (1) bekezdése vagylagosan megfogalmazott c) pontjának második fordulatából: fegyelmi felelősség megállapítása esetén is visszahelyezési ok a hivatalvesztés aránytalansága. Ezt a precedens hatású egyedi ügyekben meghozott irányadó munkaügyi döntések is alátámasztják (Mfv.X.10.015/2020/4., Mfv.II.10.198/2012/6., Mfv.II.10.246/2011/5.).

[56] Az Üjt. 82. § (1) bekezdésének általános megfogalmazása szerint az ügyész a hivatali kötelessége vétkes megszegésével (a) pont) vagy a hivatása tekintélyét sértő vagy veszélyeztető életmódjával vagy magatartásával (b) pont) követhet el fegyelmi vétséget.

[57] Az alperes a fegyelmi eljárás során a felperes hivatali kötelezettségeinek megsértését vizsgálta és arra a következtetésre jutott, hogy az általa értékelt szempontok alapján a legsúlyosabb, az ügyészi szolgálati viszony azonnali hatályú megszüntetését eredményező fegyelmi büntetés kiszabása indokolt. Az eljáró bíróságok által levont ellentétes következtetése alapján a Kúriának a felülvizsgálati eljárásban a mérlegelés okszerűségét kellett vizsgálni.

[58] A mérlegelési szabadság a felülvizsgálati eljárásban azonban korlátozott. A Kúria a bizonyítékok felülmérlegelésére, a tényállás megváltoztatására kivételesen abban az esetben jogosult, ha a felülvizsgálni kért határozat iratellenes vagy kirívóan okszerűtlen, logikátlan, ellentmondásos megállapításokat tartalmaz. Önmagában tehát a bizonyítékok mérlegelésének a kérelmezőre sérelmes eredménye nem lehet a felülvizsgálati kérelem alapja. Akkor sincs lehetőség a bizonyítékok felülmérlegelésére, ha az egyes bizonyítékokból eltérő következtetés is levonható lett volna, kizárólag az minősíthető kirívóan okszerűtlen következtetésnek, amikor a bizonyítékokból csak egyfajta a felülvizsgálattal támadott határozattól eltérő következtetésre lehet jutni (Kúria Pfv.21.474/2011., megjelent: BH2013.119.II.).

[59] Az Üjt. 84. § (4) bekezdése szerint a fegyelmi büntetés kiszabásánál figyelembe kell venni a kötelezettségszegés súlyát, következményeit és a vétkesség fokát.

[60] A jogszabály ezen rendelkezése alapján a jogerős ítélet helytállóan állapította meg, hogy a korábban kiszabott fegyelmi büntetés nem vehető figyelembe, tekintettel arra, hogy az Üjt. 96. § (3) bekezdése alapján azt az Üjt. 96. § (1) bekezdésében meghatározott határidő elteltével a nyilvántartásból törölni kell. Ebből következően az alperes a felülvizsgálati kérelmében megalapozottan már nem hivatkozhatott a felperes korábbi, már szankcionált, ugyanakkor a törvényi rendelkezés alapján a nyilvántartásból már törölt fegyelmi büntetéseire, azok a perbeli kötelezettségszegés értékelésekor az érdemi döntésre kihatóan nem voltak figyelembe vehetők.

[61] A felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás szerint a felperes kötelezettségszegése megállapítható volt a határozat2 számú ügy áttételének elmulasztásával eredményezett bűncselekmény elévülése és a Bünyügyi Nyilvántartó Hivatalhoz való adatszolgáltatás elmulasztása kapcsán, a határozat1 számú ügyben a vádemelési határidő elmulasztásával összefüggésben, továbbá az SS-2 kód kivezetésével, amely az elintézetlen ügyek vezetői ellenőrzést akadályozta.

[62] Az ekként értékelhető kötelezettségszegések közül az elévülést eredményező felperesi mulasztás tekinthető a legsúlyosabbnak, mivel az az ügyészség alapvető feladatát, az állam büntetőjogi igényének érvényesíthetőségét lehetetlenítette el. Az eljáró bíróságok ugyanakkor – a részletek és körülmények ismeretének hiányában is – megalapozottan vonták értékelési körükbe, hogy az eljárás elévülés miatti megszüntetésére a nyomozati szakban minden évben több száz esetben sor kerül, ezen okból azonban az elmúlt 10 évben csupán 6 esetben indult fegyelmi eljárás, a legsúlyosabb fegyelmi büntetés kiszabására pedig ügyész beosztású személy esetén kizárólag a felperesnél került sor. Az adatokból levonható következtetés szerint az alperes önmagában a nyomozati szakban történő elévülést maga sem tekintette olyan súlyúnak, amely minden esetben fegyelmi vétséget és fegyelmi büntetés kiszabását eredményezi.

[63] E kötelezettségszegésben való vétkekesség súlyának megítélésekor nem volt figyelmen kívül hagyható az irodai tisztviselő közreható vétkes mulasztása. A rendelkezésre álló adatokból megállapítható, hogy a felperes utasítást adott a fénymásolatok elkészítésére és annak az aktában történő elhelyezésére, ugyanakkor nem állapítható meg az iratok alapján, hogy ez ténylegesen az irodai ügyintéző által meg is történt és a fénymásolat elkészítése után az iratok bemutatásra kerültek volna a felperesnek. Nem vitathatóan a felperes a leterheltsége miatt a saját utasítása teljesítését nem ellenőrizte és végső soron ezen gondatlan magatartása eredményezte az ügy elévülését.

[64] A jogerős ítélet helytállóan állapította meg, hogy a határozat1 számú ügyben a vádirat 30 napos határidőt meghaladóan, hónapokkal későbbi elkészítésével a felperes a törvényi rendelkezéseket ugyan megsértette, azonban a büntetőeljárás lefolytatását ez a körülmény nem akadályozta, annak pótlásáról a felperes személyesen még a fegyelmi eljárást megelőzően intézkedett.

[65] A Bünyügyi Nyilvántartó Hivatalba történő adatszolgáltatás elmulasztása kisebb súlyú munkaköri kötelezettségszegésnek tekinthető, amely önmagában az ügyészi szervezetre nézve nem járt hátrányos jogkövetkezménnyel.

[66] Az Üjt. 84. § (1) bekezdés szerint az ügyésszel szemben kiszabható fegyelmi büntetések:

- a) feddés;
- b) megrovás;
- c) a legfőbb ügyész által adományozott elismerés – ideértve a címet is – visszavonása;
- d) egy fizetési fokozattal visszavetés;
- e) két fizetési fokozattal visszavetés;
- f) alacsonyabb munkakörbe helyezés, illetve vezetői tisztségből felmentés;
- g) hivatalvesztés.

[67] A szabályozás alapján megállapítható, hogy az Üjt. a fegyelmi jogkörgyakorló számára széleskörű választási lehetőséget ad a kiszabható fegyelmi büntetések alkalmazására. A büntetés kiszabása során az Üjt. 84. § (4) bekezdésében foglaltak figyelembevételével az arányosság és fokozatosság elvét kell érvényesíteni.

[68] Nem jogszerű a legsúlyosabb, hivatalvesztés fegyelmi büntetés alkalmazása olyan esetben, amikor a hivatali feladatait megfelelő színvonalon végző ügyész – részben a rászignált ügyek bonyolultságából és viszonylag nagy számából eredően – egy büntetőügyben kötelezettségzegést követ el, ugyanakkor vétkessége túlnyomórészt gondatlan magatartásából ered, melyhez az iroda mulasztása is közrehatott.

[69] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében a fegyelmi büntetés alkalmazásának jogszerűsége körében a jogalapot támadva adta elő érvelését, ugyanakkor az összecszerű marasztalást – így a megállapított átalány-kártérítés mértékét – jogszabályhely megjelöléssel és érvei előadásával sem támadta, így annak felülvizsgálatára nem kerülhetett sor (Pp. 413. § (1) bekezdés b) pont).

[70] Az alperes ugyanakkor a felülvizsgálati kérelmében alappal sérelmezte a felperes részére megállapított sérelemdíjat.

[71] Elöljáróban meg kell állapítani, hogy bármely munkavégzésre irányuló jogviszony jogellenes megszüntetése az érintett számára hátrányt okoz. A munkavégzés és az ebből eredő, a megélhetést biztosító jövedelem megszűnése minden esetben az érintett és közvetlen hozzátartozói érdeksérelmét eredményezi. A foglalkoztatást szabályozó törvények ennek érdekében a munkáltató jogellenes jogviszonyt megszüntető intézkedését szankcionálják,

ahhoz – eltérő módon – marasztalást eredményező jogkövetkezményt társítanak. Ebből következően önmagában a jogviszony jogellenes megszüntetése, többlettényállás hiányában nem eredményezheti a sérelemdíj megállapíthatóságát.

[72] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében helytállóan hivatkozott arra, hogy az eljáró bíróságok a felek kérelmeihez, a felek által megjelölt jogcímhez és a tényelőadáshoz a Pp. 2. § (2) bekezdése és a Pp. 342. § (1) és (3) bekezdése alapján kötve vannak. A felperes a keresetében és az elsőfokú eljárásban előadott érvelésében az emberi méltóság, a becsület és a jóhírnév megsértésére hivatkozott, és jogalként a Ptk. 2:43. §-ának d) pontját, valamint a 2:45. § (1) bekezdését jelölte meg. A másodfokú bíróság ugyanakkor az indoklásában a sérelemdíjat a felperes magánélet nyugalmát biztosító jogának, vagyis a Ptk. 2:43. § b) pontjának sérelme alapján találta megállapíthatónak, amely jogsértésre a felperes a keresetében nem hivatkozott. Nem találta ugyanakkor megalapozottnak az elsőfokú bíróság által a sérelemdíj megítélésénél megállapított és mérlegelt jóhírnév megsértését, melyet a felperes felülvizsgálati kérelemmel, illetve csatlakozó felülvizsgálati kérelemmel nem támadott.

[73] A fegyelmi eljárás lefolytatása és a – perben jogellenesnek ítélt – fegyelmi büntetés kiszabása önmagában azonban nem ad alapot a sérelemdíj megállapítására. A jogsértés és annak következményei súlyának mérlegelése ugyanis az Üjt. 43. § (4) bekezdése alapján az átalány-kártérítés megítélésénél vehető figyelembe. Az ítéletábra ezért jogszabálysértően hagyta helyben az elsőfokú bíróság által megítélt sérelemdíj összegét, mert a magánélet megsértésére a felperes jogszabálysértés megjelölésével a perben nem hivatkozott, az értékelt szempontok pedig az átalány-kártérítés összegének megállapítása során nyerhettek érékelést.

[74] Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet abban a részében, amelyben helybenhagyta az elsőfokú bíróság ítéletének a sérelemdíj megfizetésére vonatkozó rendelkezését, a perköltségre és az illetékekre kiterjedően a Pp. 424. § (3) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, e körben az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a felperes keresetét elutasította. Ezt meghaladóan a jogerős ítéletet a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

[75] A Kúria a perköltség összegéről a pernyertesség és perveszteség arányának megfelelően a Pp. 83. § (2) bekezdése alapján rendelkezett.

[76] A Kúria tájékoztatja a feleket az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 2023. január 1-től hatályos 78. § (4) bekezdése és a 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) -e) pont alapján, hogy

- az illetéket az állami adó és vámhatóság 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára kell megfizetni,

- az illeték megfizetése a határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé,
- a megfizetés során közleményként fel kell tüntetni: a Kúria megnevezését, a kúriai ügyszámot, és a fizetésre kötelezett adóazonosító számát.

[77] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 405. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[78] Az ítélet ellen a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja alapján felülvizsgálatnak nincs helye.

Budapest, 2023. május 3.

Dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k. előadó bíró, Dr. Hajdu Edit s.k. bíró, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró, Dr. Tánczos Rita s.k. bíró